Ukrajina řeší zpronevěru u darovaných vagónů metra z Varšavy

14.10 2026 18:05, Libor Hinčica, Metro

V síti ukrajinského Národního protikorupčního úřadu uvázlo sedm osob, jež si vyslechlo obvinění z rozkrádání veřejných prostředků. Vyšetřovatelé rozkryli skupinu, která se podle nich měla podílet na manipulaci výběrového řízení na zajištění transportu souprav metra řad 81-71 a 81-57, které darovala Kyjevu Varšava.

Přestože Ukrajina zaslouží obdiv za to, jak se vypořádala s pokusem o okupaci země ze strany Ruské federace, nelze zavírat oči před dlouhodobými problémy, které souvisí s rozbujelou korupcí ve veřejném sektoru. V oblasti veřejné dopravy byly v minulosti běžné tendry na nákup ojetých vozidel, které se v zemi původu nakupovaly za zlomek ceny, za niž se pak přeprodávaly na Ukrajině. Iluze příliš nebudí ani vybrané veřejné zakázky na nová vozidla, například pověstný rychlotendr na nové trolejbusy pro Kyjev z počátku letošního roku. Veřejnost nicméně není úplně netečná a některé probublávající kauzy se z médií a sociálních sítí přesunou k vyšetřovatelům. To je i případ zakázky na přepravu vagónů metra mezi Varšavou a Kyjevem, kde byly způsob výběrového řízení a smluvní cena kritizovány už v době, kdy byla zakázka uzavřena.

Varšava v roce 2022, krátce po zahájení ruské invaze na Ukrajinu, nabídla, že do Kyjeva daruje celkem 60 vagónů (deset souprav) metra řady 81-71 a 81-57, jež měly být nahrazeny novými soupravami metra Škoda Varsovia. První souprava byla do Kyjeva přepravena v květnu 2023, poslední v závěru října téhož roku. V Kyjevě pak byly zahájeny nezbytné úpravy na „poukrajinštění“ vozů tak, aby mohly být nasazeny do kyjevského podzemí, což zahrnovalo především změnu podvozků, ale také doplnění zabezpečovacího zařízení, úpravu komunikačních a informačních systémů atp.

První upravený vlak byl do provozu nasazen dne 1. 11. 2023, poslední až v roce letošním. Nedošlo

však k zařazení všech 60 vozů, ale dosud pouze 30, z nichž bylo utvořeno šest pětivozových souprav. Ve vztahu ke zbylé třicítce jsou informace poněkud nejasné. Obecně je uváděno, že další vozy mají sloužit jako zdroj náhradních dílů a záložní, současně ale nebylo explicitně řečeno, že by se už žádná další souprava v provozu objevit neměla.

Přeprava vagónů metra proběhla po silnici. Podle státního auditu byla 6,3x předražená, podle vyšetřovatelů měla přeprava vycházet na částku minimálně 4x nižší než byla cena, kterou Kyjevské metro za transport zaplatilo. (foto: UM Warszawa)

Přeprava vagónů metra do Kyjeva se uskutečnila po silnici a celkově vyšla na 189,3 mil. hřiven, což dle tehdejšího kurzu české koruny odpovídá zhruba 114,1 mil. Kč. Transport byl zajištěn společností, kterou městský dopravce Kyjevské metro (Київський метрополітен) vybral ve výběrovém řízení. Podle později provedeného kontrolního státního auditu měla být tržní cena za přepravu zhruba šestkrát nižší – přibližně 30 mil. hřiven, tj. 18,1 mil. Kč.

Samotní vyšetřovatelé došli k částce jiné. Jak se ukázalo, celý transport reálně zajistila polská firma PANAS TRANSPORT, na jejíž účet přistálo 51,8 mil. hřiven, tj. 31,2 mil. Kč. Zbylá částka – 137,5 mil. hřiven (82,9 mil. Kč) – měla být podle Národního protikorupčního úřadu zpronevěřena a skončila u firmy, která kontrakt papírově zastřešovala.

V kauze bylo obviněno celkem sedm lidí, konkrétně jeden z bývalých vedoucích pracovníků kyjevského metra, tři jeho stávající zaměstnanci, dva údajní spoluorganizátoři a ředitel oné společnosti Порто Трейд (Porto Trade), jež tendr tak příhodně vyhrála. Samotná polská firma zajišťující transport v kauze prozatím nefiguruje.

Obviněným uškodilo, že mezi sebou běžně komunikovali i poté, co již bylo zřejmé, že se Národní protikorupční úřad kauzou zabývá. Ředitel společnosti Porto Trade obvinění pro média označil jako

nepodložená s tím, že k hlasu zachycenému na zveřejněné nahrávce se odmítl vyjádřit.

V audiozáznamech mj. zaznělo, jak ředitel dodavatelské firmy označil sebe samého jen za nastrčenou osobu s tím, že skutečné rozhodovací pravomoci třímají v rukou jiné osoby. To ostatně souvisí s podezřením, že celý „obchod“ by se jen obtížně mohl uskutečnit bez propojení na vyšší politické špičky (v souvislosti se skutečným vlastnictvím firmy Porto Trade se již v minulosti spekulovalo o jednom poslanci).

Vyšetřovatelé se snaží rozkrýt, jak se dále peníze propíraly, přičemž dít se tak mělo přes zahraniční subjekty, které peníze převáděly na hotovost za provizi 2,5–5 %. Stejně tak pokračuje šetření, kdo celý obchod organizoval. Je zřejmé, že osoby, které uvázly v síti, zřejmě nebudou největšími rybami, když jedna z nich na nahrávce vyhrožovala, že pokud jí nebude zajištěn právník, tak bude v celém rozsahu vypovídat…

Url: Ukrajina řeší zpronevěru u darovaných vagónů metra z Varšavy